

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

Până 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

Până 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr. a treia-ora 5 cr.; și timbra de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplădă Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Nimeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc pe acțiuni

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Cultura națională.

În trista noastră situație politică ne servește nu numai spre mulțumire, ci spre o adevărată mângâiere, progresul ori-cât de încet, dar sigur, al cauzei culturii noastre naționale.

Ne este vie, în minte și în inimă, adunarea generală dela Lugoj a „Asociațiunii transilvane”. Ea s'a ridicat la înălțimea unui eveniment de însemnată epocală. „Asociațiunea”, acest unic centru cultural, unde toți Românii din Transilvania s'au întâlnit la muncă comună, și-a lărgit cerul său de activitate, și-a desfășurat, ca o mamă brațele sale, ca să strângă la sine pe toți fiii, doritori de aceeași cultură, pe toți frații de un sânge, de o soartă și o menire. Ea a făcut pașul cel mare, a coborât de pe coastele Carpaților și a înaintat spre marginile extreme ale terenului ocupat de neamul românesc, cum a zis în cuvântarea sa de deschidere vrednicul președinte I. M. Moldovan.

Acest paș a fost salutată de toți Românii din toate unghiurile țării noastre. Au alergat la Lugoj frunțași de ai noștri din toate părțile, și din toate păturile și clasele societății noastre. Dela opinică până la vladică, tot poporul românesc din Ardeal, Bănat și Țeara-Ungurească a fost reprezentat fără nici o deosebire politică, confesională sau provincială, la inaugurarea acelei zile mărețe, în care cu atâta însuflețire și hotărâre s'a proclamat principiul *solidarității naționale pe terenul cultural*. Ear' cei-ce n'au putut să meargă în persoană și-au exprimat prin cuvinte aderența lor, și urările lor de bine la opera culturii.

Într'adever mare eveniment! El ne dovedește, că atunci când e vorba de cultura noastră națională, atunci toți suntem una: Români, hotărâți a o apăra până la cele din urmă.

Cultura noastră este sufletul poporului nostru, este cuprinsul celor mai scumpe comori ale vieții noastre, ca popor deosebit și conștient de sine; cultura noastră este eul nostru național, este tesaurul nostru. Când e vorba de a lucra pentru el, de a ne manifesta pentru el, de a-l apăra sau îngriji, atunci toți suntem una și nedespărțiți.

Aceasta se o știe contrarii noștri, dușmanii noștri, cari și-au propus în gândul lor nebun, ca să ne despoaie de firea și cultura noastră, și cari se sinămgăscă a crede, că vor reuși în această întreprindere desperată. Se știe cei-ce au întemeiat „kulturegylet”-uri cu sco-

puri de cucerire dela neamuri străine de neamul lor, se știe că întotdeauna ne vor afla uniți a ne apăra comoara cea mai scumpă.

Noi nu pescuim, noi nu vênăm după alții; noi ne sântem destui noi înșine; noi nu facem decât să ne apărăm și să ne dezvoltăm conform firii noastre. Chiar lupta noastră politică nu are alt scop, decât a câștiga condițiunile absolute de lipsă pentru-ca cultura noastră, care este eul nostru național, să poată exista sigur și nepericlitat, și să se poată desvolta natural.

Astăzi condițiunile acestea ne lipsesc. Ni-s'au luat, ni-se iau și zilnic nouă atacuri ni-se anunță. Noi luptăm pentru a paraliza atacurile și a ne crea condițiuni priincioase. În această luptă politică, putem să ne deosebim, și ne și deosebim, cu privire la proceduri, la mijloace, cu privire la tactul și temperamentul luptei, dar ori-cât ne-am deosebi în aceste detalii, se o știe că *una sântem* cu toții în scopul final, în ținta spre care tindem, aceea: de a exista, a rămâne și a ne desvolta și întări ca Români și numai ca Români.

Adunarea „Asociațiunii”, așa de impunătoare, așa de națională și așa de frățească, a dovedit peste ori-ce îndoială acest lucru.

Se o știe deci dușmanii noștri că înzădar se sfarmă, pentru-că ținta nu-și vor ajunge-o, și altceva nu vor reuși să facă, decât să păcătuiască atacând dreptul firesc al unui popor, împedându-l în cursul dezvoltării sale și înapoind astfel cauza civilizațiunii. De acest păcat, de această crimă, nu se vor spăla dușmanii noștri nici cu pretextul ridicol că vor să ne facă „patrioți”.

Pentru-că patriotism dela ei nu vom să învățăm. Patria ne-am iubit-o întotdeauna, n'am tradat-o nici-când și dela jerie pentru patrie nu ne-am retras. Din contră patriotismul nostru întotdeauna l'am dovedit, cu fapte ear' nu cu frase, ca ei.

Se o știe că patrioți sântem, că patrioți vom să fim întotdeauna, dar patrioți români, și numai români.

Se o știe, că dacă cer patriotism, care e în contradicție cu ființa noastră cu românismul nostru, atunci vom preferi a rămâne *Români*, decât să fim *patrioți* după conceptele lor.

Mai are adunarea din estan a „Asociațiunii” o învățătură și pentru noi. Este aceea, ca tot *una* să rămânem ori-când e vorba de cultura noastră. Despărțiți în decursul timpului în multe părți ne-am desvoltat mai mult sau mai puțin în

diferite direcțiuni. Într'una însă am rămas nedespărțiți: în nota fundamentală a culturii noastre, pe care așa de frumos a definit-o dl *Alexandru Mocsonyi*.

„Pentru un popor luptă mai nobilă decât pentru cultura sa proprie nici că se poate închipui. Ea este lupta cu armele cele mai nobile ale minții și inimii pentru idealuri mărețe și neperitoare. Ear' idealurile acestea isvoresc din sentimentele cele mai înalte și mai nobile ale popoarelor, din sentimentele lor: *religioase, naționale și patriotice*”.

„Aceste sentimente nobile la nici un popor nu sânt mai înădăinate în inimă, și la nici un popor nu sânt mai armonios contopite decât la poporul român”.

„În această armonioasă trinitate a sentimentelor mai înalte și mai nobile ale inimii omenești se manifestă acel idealism nobil al poporului român, care formează trăsătura fundamentală a caracterului său național”.

„În această indisolubilă trinitate răscare în deplină sa splendoare *geniul național* al poporului român”.

Astfel vorbia dl Mocsonyi între aplausele publicului ascultător. Și bine să ne însemnăm aceste cuvinte; ele nu sânt numai o definiție, ci și un program cultural.

În sensul acesta putem zice cu toții, ceea-ce a zis dl Mocsonyi:

„Până-când poporul român va fi inspirat de *bunul său genu*, până-când noi, inteligența, fideli acestuia ținem neclintit, ca la o dogmă neresturnabilă, la convingerea, că cultura poporului român are să fie *creștină, națională și patriotică*, până atunci poporul român în fața tuturor pericolelor amenințătoare, liniștit poate exclama: „afară de frica Domnului altă frică nu cunoșc”.

Da, la această *convingere* trebuie să ținem, și de fapt și ținem. Dar când vedem de altă parte, că în țeara noastră creștinismul este batjocorit, desprețuit, că naționalitatea ni-se deneagă, ear' patriotismul e falsificat, câte îndatoriri nu ni-se impun, ca consecuențe ale „*convingerii*”, care trebuie să fie dogma noastră națională!?!

Sibiu, 18 Septembrie n.

Din parlamentul maghiar. În 16

Septembrie n. parlamentul maghiar a ținut o scurtă ședință. S'au înaintat câteva rapoarte de ale comisiunilor și s'a stabilit ordinea de zi a proximei ședințe parlamentare, ce va avea loc la 21 Sept. n.

Gladstone contra Turciei. Veni rațiunea ce o nutrim față de cel mai cinstit om de stat din câți au trăit pe lume, ne face, ca în loc de „Cronica politică”, să punem la locul acesta scrisoarea lui, ce a adresat în zilele acestea secretarului Asociațiunii engleze a arbitragiului de pace, care își începă ieri conferențele în Budapesta și se zice că se va ocupa și de chestiunea armenescă.

Eată scrisoarea lui Gladstone:

Stimate dle! Îți mulțumesc de comunicare ce mi-o faci și e de prisos să spun, că nutresc cea mai mare simpatie pentru intențiunea, pe care vovești să o aduc la îndeplinire. Deja acum un an, la începutul turburărilor armenesti, declarasem în Chester, că dela nici o imputare adresată omului, pe care l-aș numi odată pentru totdeauna cel mai mare ucigaș (Sultanul R. „Tr.”), nu se poate aștepta vre'un rezultat, dacă nu există intenția, de a avea recurs, în cas de lipsă, la măsuri coercitive. Protestările puterilor în decursul celui din urmă an însemnează nu numai un eșec și umblarea după fleacuri, ci și mai rău: ele au dat ansă la răul cel mare. Anume metoda acela a pornit dela presupunerea, că afacerea aceasta se poate aplană pe calea discuției, pe când într'adever n'a făcut decât a stîrni omoruri premeditate, care încă aveau și garanța de a nu fi pedepsite. Sper deci, că nu vei recomanda să se continueze și mai departe a discuta cu vorbe. După părerea mea, ar fi chiar de preferit să păstrez tăcerea.

Hawarden-Castle, 10 Sept. 1896

W. E. Gladstone.

Chestiunea română

— în Roma.

Conferența domnului Roberto Fava.

— Raport special al „Tribunei”. —

Roma, 2 Septembrie n.

(Urmare.)

Încă puțin considerațiuni, domnilor, și voiți sfârși.

O stranie ironie a sorții a voit, ca conferența interparlamentară de pace să se țină în anul acesta în Budapesta, în capitala unui stat, unde războiul între 7 milioane de opresori și 9 milioane de oprimați e în permanență. E sigur deci, că un anumit număr de membri ai parlamentului nostru se vor duce în Septembrie în capitala ungară, de sigur nu pentru a face demonstrațiuni în fața mileniului, ci pentru a lua parte la lucrările acelei înalte și înțelepte adunări. Cei care se vor duce acolo, voind să distingă între ceea-ce e real și ceea-ce e iscodit, vor pute pe ușor să-și facă din propria intuițiune o idee, ori-cât de incompletă, despre cum stau lucrurile în regatul ungar. Aruncând puțin privirea după culisele strălucite ale acelei superbe scenarii

de ocasio, ridicând un corn al pompoaselor covoare, scrutând puțin pe sub luciul și strălucirea bogat decoratelor sale — vor vedea, că toată pompa și splendoarea aceea nu e decât spre a acoperi miseria materială și morală a unei națiuni, ale cărei resurse toate sânt ipotecate în mâna unei cete de bancheri usurari, a unei națiuni, care se sfășie și se sinucide pentru a-și arunca toată averea sa în gura blăstematului geniu al maghiarisirii. Și când musica țigănească îi va înveseli la banchete și strigătele de „*djén*” și ciocnitul de păhare vor răsună în giurul lor, — trăgând bine cu urechia vor auzi, cum se ridică vaiete și strigăte de desperare peste acele sgomotoase bacanalii: vor fi vaietele nemărginitele torturate, cari cheamă blăstemul lui Dumnezeu asupra capului călăilor lor!

Și dacă, eșind din capitală, se vor duce în părțile orientale ale Ungariei, apoi în Transilvania și Bănat, vor afla mulțimi de oameni, pe cari după trăsăturile caracteristice ale feței lor îi vor recunoaște, cum se cade, de frați adeverați, de fii ai marelui rase latine, cari gem încâtușați și așteaptă cu nerăbdare febrilă, ca să sune și ora mântuirii lor. — La Oradea-mare și la Arad vor afla urmele devastărilor vandalice săvârșite în paguba Românilor de către oardele plătite de poliție.

La Turda vor pute cerceta casa venerabilului patriot, a neclintitului luptător Dr. Ioan Rațiu, care casă a fost în sensul literal al cuvântului demolată de aceleași oarde seltabice.

La Mehadica, în fine, vor pute vedea pământul scăldat în sângele celor masacrați de gendarmerie și mulțimea de morminte proaspete; vor pute vedea cu ochii lor lacrimile atător mame, soții, surori și fii, ai căror cei mai scumpi au fost împușcați pentru singura vină că sânt Români, — și astfel vor pute măsura pe temeiul faptelor întreaga grozăvia actualei stări de lucruri. Apoi dacă vor voi să treacă frontiera orientală a Ungariei, pe pământul României libere, vor afla la acei frați ai noștri atâta cordialitate, atâta comunitate și solidaritate în spirit și cultură, în sentimente și ideale, încât vor rămâne profund impresionați. Mai pe sus de toate și-ar mișca interesarea, partea activă și solidară, care Români liberi o dau luptelor fraților sei oprimați și nădejdea ce ei o pun în sprigul moral al celorlalte popoare latine și încrederea ce o au, în special, în noi Italieni.

Și noi trebuie să fim generosi cu sprigul nostru moral către frații Români.

Nu se tractează aci de o mișcare irendentică. Deși deplin conștii de comunitatea lor de sânge și neam cu Românii de peste Carpați, Românii din regat nici nu

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Țeara viitorului.

Rumänien, ein Land der Zukunft, de G. Benger. Stuttgart 1896.

— Recensiune. —

„România, o țeară a viitorului”, acesta este titlul unui op apărut în Stuttgart la finea lunii lui Maiu a. c. Autorul G. Benger, este consul general la Stuttgart și după cum arată numele este Neamț de origine. Cartea are un exterior, pot zice elegant, cuprinde mai multe fotografii, așa încât în orice salon poate avea loc.

De oare-ce spiritul timpului de astăzi e foarte înclinat spre politică și mai cu seamă la noi, ori-cine ar auzi de titlul acestui op, ar crede, că acesta se ocupă exclusiv cu pozițiunea politică a României. Dar lucrul nu stă așa. Autorul se fereste așa zicând de politica de zi și susține adevărul temei sale pe baza puterii productive a țării. Nu sânt frase constatările, ce le face autorul în opul său, ci acestea le deduce din datele statistice ce le expune, din comparațiunile ce le face între stările din România și cele din alte țări etc. De multe-ori însă nici aceste constatări nu le face direct, ci lasă, ca cetitorul să judece însuși asupra stărilor din România

și să ajungă la convingerea, că „România este o țeară a viitorului”. Și într'adever un străin cetind opul lui Benger își poate face o idee corectă despre stările din România, ear' un Român poate afla multe lucruri, de care mai nainte n'a avut cunoștință.

Pentru a afla, cu ce o asine a scris Benger opul său și pentru a vedea s'opul acestei cărți, am aflat cu cale a traduce prefața opului:

„Până acum câteva decenii statele dumăre”, ca poarta Orientului, reprezentau o lume străină civilizațiunii europene. Pentru aceasta chiar și în Germania erau considerate ca o parte din Asia-mică, de care puținii se interesau.”

Până prin anii 50 se aflau aceste țări într'o stare, care se putea asemăna cu stările din Germania din secolul al XV-lea. În scurt România a dat individului independența personală, tot asemenea a făcut independente de ori-ce foruri industria, proprietatea și capitalul; pentru aceasta i-a trebuit României numai atâtea decenii, câte secole le-au trebuit țărilor din Europa vestică.

În privința politică, militară și economică, România a devenit o țeară a viitorului.

*) Și astăzi au Nemții o părere foarte greșită despre România. Un Neamț m'a întrebat, că are România 10 regimente de armată? Când i-am spus, că numai de infanterie are 34 de regimente, n'a voit să mă creadă.

A face lucrul acesta clar înaintea unui cerc mai extins și a delătura prejudecățile învechite, este ținta opului prezent.

La ideea aceasta am venit, când în iarna anului 1892 în calitate de consul general reg. rom. m'am văzut îndemnat să întreprind o călătorie de studii prin regatul României. În această călătorie am fost surprins de progresele extraordinare, care le-a făcut țeara cu iuteală americană. Străinilor li-s'au făcut cunoscute aceste progrese prin două întâmplări însemnate în istoria românească: participarea armatei române la războiul ruso-turc din anul 1877 și inaugurarea apodului din Cernavoda în Aug. 1895; cea dintâi o probă despre pregătirea și instruirea politică-militară, cea-altă un pas puternic spre realizarea programului intensivelor lucrări culturale.

Perioda primă cuprinde acel timp, când aproape toate puterile au trebuit să fie concentrate spre un scop, adică de a elupa țării copleșite de vecini preponderanți în dependența politică și egalitatea în condițiuni. Ne putem convinge din „Viețile Regelui Carol”, cu cât de mare tact și energie a trebuit României să se apuce de lucru, pentru a pute exista ca un membru independent și stimat între celelalte state europene. Războiul din anul 1877-78 a fost numai rezultatul plin de glorie al luptelor îndelungate pentru independența poli-

tică, idealul fiecărui Român *) și țina mult dorită a Regelui.

După-ce poziția României a fost asigurată în afară, se începe o epocă nouă: înmulțirea drumurilor de comunicațiune, lățirea rețelei căilor ferate, regularea rîurilor mai mari, construirea portului dela Constanța, întemeierea dockurilor **) de bucate și trgurilor de vite în porturile Constanța și Turnu-Severin, reformele economice sociale, regularea administrării finanțelor, completarea legilor de industrie și de mine, precum și consolidarea creditului de stat. Acestea au adus ca sine eliberarea și dezvoltarea puterilor economice ale țării, și totodată o urcare considerabilă a prețului, ce l-au avut mai înainte produsele sale și întărirea puterii de consum.

Comercianții și industriași din Germania trebuiau să fi cunoscut toate acestea mai clar, ca — spre folosul ambelor părți — să se formeze relațiuni reciproce mai intime.

Aceasta este scopul pozitiv al acestei scrieri modeste. Aceasta are însă și un subiect personal.***) Consolidarea politică și economică a României ne dă totodată un exemplu despre aceea, ce o țeară are să mulțumească unui conducător puternic și conștiiu de datorința sa. Pentru-că consolidarea aceea

*) În tot opul autorul înțelege sub „Român” numai pe Românii din România.

**) dock — basin construit în port pentru conservarea bucatelor.

***) Aceasta este la ivală în mai multe locuri în scrierea lui Benger.

sta stă în legătură strînsă cu numele Regelui Carol, care în acest an își sărbăzează iubileul de 30 de ani de guvernare și care cu mână tare, spriginit de bărbați politici și patrioți harnici, și-a îndeplinit în modul cel mai fericit misiunea sa, de a da țării independența politică și economică.

Podul dela Cernavoda de curînd construit la granița ostică a regatului ne aduce aminte de edificiul arhitectonic dela granița vestică, ca și care statele dumăre ne pot prezenta altul de felul acesta, deși dela construirea podului dela Turnu-Severin au trecut peste țeară aproape 2000 de ani. Statele dumăre însă de atunci nu s'au mai împărțit de o administrațiune culturală așa de conștiențioasă de ținta sa.

Datorința României de astăzi, intrucât ea formează un ic și un zid de apărare contra slavisirii Peninsulei-Balkanice, a fost comparată cu aceea datorință, care o aveau de îndeplinit în vechia Dacie coloniștii romani ai lui Traian, ca zid de apărare a culturii romane contra nomazilor barbari. În tot esul în privința datorinței, precum și a conducătorilor, apoi în privința rezultatelor războinice și mai târziu civilistorice trebuie să recunoaștem o identitate oare-care. Că puterea și cultura tinăra a României va crește și va prospera și mai departe, pentru aceasta Regele Carol este o sigură garanță.

(Va urma.)

visează măcar nici la anexarea Transilvaniei, nici la desfacerea ei de imperiul Habsburgilor. De altă parte Românii din Transilvania și Ungaria sînt cei mai loiali subditi ai lui Francisc Iosif și nu cer decît încetarea persecuțiilor și ca să se fie reîntrășiți în drepturile lor, pentru a-și pute desvolta caracterul și cultura lor națională pe toate terenele vieții publice. Și dacă ar exista — după cum învecțează Maghiarii — curente de irendentism între Românii din Transilvania acestea n'ar pute fi decît reacțiunea firească, rezultatul îndelungatei opresiuni și secolarelor prigonii.

Noi, cari am jertfit atîtia martiri și am semănat cu cadavre mînoasele câmpii ale Lombardiei pentru independența noastră; noi, cari ne pîndim și tresărim la reamintirea splendidei epopoe garibaldine; noi, cari în totdeauna privim îngrîjiți spre Trient și Triest, noi nu putem să ne astupăm urechile la gemetele acestor nenorociți frați de rasă; durerile lor sînt durerile noastre și ziua mîntuirii lor va fi zi de bucurie și veselie și pentru poporul italian.

Idealul lui Giuseppe Mazzini, cînd voia Italia liberă și unită, nu era acela, ca ea ajunsă odată la demnitatea de națiune independentă, să trăiască numai pentru sine, fără simț pentru tradițiunile sale, fără misiune, fără putere de inițiativă în civilizație, fără impulsul venit a scoate câte un nou element de progres la muncă comună, o nouă peatră la edificiul înălțat al umanității: ci era, din contră, ca ea să fie un element de civilizație și să ajute popoarele tinere în calea revindcărilor sale naționale. Și acesta e și acum idealul poporului italian.

Dar e de lipsă ca să o știe, e de lipsă să facem ca acesta să-l aibă totdeauna înaintea ochilor, frații noștri dela Dunăre și Carpați, ca din conștiința interesării noastre afectuase și a solidarității noastre, ei să prindă putere și încurajare în lupta grea la care sînt condamnați.

* * *

Domnilor, cunoașteți icoana îngrozitoare descrisă de Carlyle, care reprezintă lumea de acum într'un pustiu sălbatic și chaotic, acoperit de neguri prestilențioase, apăsătoare de atmosferă plumburie, în cari vijie potopuri și străbat trăsnete de revoluțiuni, și peste nemărginite întinsecimi nu lucesc decît debile licuriri de filantropie, și nu mai sînt stele pe cer.

Și totuși o scenă lipsește din acest tablou; cea a mulțimilor împrăstiate peste tot orizontul, tirate în lanțuri de neamuri străine, a căror limbă n'o înțeleg, și îndreptate toate spre un punct, unde cerul se zorește, cu brațele ridicate spre a învoa soarele libertății, care se le reîncălzească membrele, care se le înfrumusețeze pămîntul, care se le facă a iubi viața.

O, acest soare va străluci, aveți credință, o popoare subjugate împrăstiate peste întreaga fața pămîntului.

Ferice acela dintre noi, care îl va vedea răsărind și, salutând primele lui raze, va pute zice în conștiința sa:

Eu cu inima curată l-am chemat și l-am așteptat! (Fine).

Semne de împăcare.

— Nou proces de agitație. —

La șirul nesfîrșit al proceselor de „agitație”, prin cari „justiția” maghiară milenară voiește a propaga patriotismul între Români, se adăogă un nou proces, care se va pertracta în 24 Septembrie c., la faimosul tribunal din Alba-Iulia.

Din *Alba-Iulia* ni-se scrie, că acușatii în acest proces sînt: Crucian Simu, învătător rom. gr.-cat. în Ciufud, Basil Morar, preot gr.-cat. în Poiana (lângă Aiud) și Ioan Simu, teolog de Blaj. Acești trei harnici membri ai inteligenței noastre, de loc toți trei din Ciufud, sînt acușati că au agitat prin aceea, că la îndemnul preotului din Ciufud, au voit să înființeze cu adulții din acea comună un cor bisericesc, înainte de aceasta cu vre-o doi ani. Gendarmii și „zelosul” solgăbiru din Blaj n'au putut suferi, ca oamenii să se adune și să se nobilizeze prin cântări și au denunțat pe inițiatori, că agitează poporul. Pe baza acesteia tribunalul de aici l'a pus sub acușă, fixînd ziua de pertractare pe 24. c. E curios, că martorii acușatorilor, cari au fost ascultați în decursul investigațiunii, la pertractarea finală, ca de obicei, nu sînt citați, pe motivul că sînt conaționali și astfel „martori de mîna a doua”; rămîn deci ca martori gendarmii!!

Ne așteptăm la o nouă „pertractare de model”.

Cronică politică.

Englîtera și Armenii.

În Englîtera s'a sculat așa zicînd țeara în reangă într'u spriginire a Armenilor, ear' mai ales într'u doborîrea cît mai de grabă a dominațiunii turcești. Acele câteva depeși ce le am publicat despre această pornire generală a opiniunii publice engleze, oficiale, oficioase și neoficioase, nici pe departe nu reogîndesc turtuna mișcării. Toate ziarele, fără deosebire de partid, duc o campanie extrem de vehementă contra Turciei în general și contra Sultanului în special. Ziarul lui Gladstone, *Daily News* își sfîrșește regulat ori-ce articol de fond despre chestiunea orientală cu următorul refren: „Prima condiție pentru menținerea păcii europene este, ca Abdul-Hamid să fie detronat”.

Toți bărbaii de stat și oamenii politici, de ori-ce culoare politică, începînd dela primul ministru Salisbury, până la cel mai neîndorat opozant al guvernului, unisono de-lară, că e timpul suprem să se pună capăt dominațiunii turcești, că Turcii să fie isgoniți din Europa mai departe în Asia, spre pildă în Arabia, sau în nordul acesteia cu capitala Damascului.

Însuși octogenarul Gladstone a pîșit în campanie cu pean, dacă-i este cu neputință a contribui astfel la ajungerea scopului. O scrisoare a lui în această privință publicăm pe pag. întâia a numărului.

Să știe, că biroul central al comitetului armenesc își are sediul în Londra, și e compus aproape întreg, peste 90% din Englezi, și numai o parte mică din Armeni. Membri ai lui sînt persoane și din cele mai înalte cercuri sociale engleze.

Nu se poate nega, că mișcarea dacă este așa de generală și de populară, pîrcește negreșit și dintr'o pornire adevărat umanitară; dar tot atît de adevărat și de constatat este, că în pîșirea Englezilor joacă rol important și scopuri particulare egoiste, în primul rînd chestiunea Egiptului. De-oare-ce chestiunea aceasta, a ocupațiunii engleze în Egipt, amenință a fi pusă la ori-ce moment pe tapet, mai ales de către Franța și Rusia, Englîtera se apucă cu rivnă și lăcomie de ori-ce ocaziune, stîrșește unde numai și cum poate chestiuni neresolvate, pentru a da diplomației, ear' mai ales celor două puteri aliate, de lucru să naibă vreme a se apuca de Egipt. Pe lângă aceasta Englîtera ar dori, ca Rusia să se angajeze în chestiunea orientală din Europa tutu atîta, încât să-și detragă privirea și atențiunea dela Orientul Extrem, dela Asia, de pe coastele Mării chineze și japoneze, pentru-a astfel Englîtera să-și poată urmări mai lesne scopurile.

Se înțelege, că Rusia a pîtruns planurile acestea ale Englîterei încă de pe timpul detronării lui Battenberg la Sofia și în tot timpul aflării lui Stambulov la putere, pe care Englîtera îl spriginia și folosia ațîțîndu-l mereu la provocări față cu Rusia. Nefericitul dictator, conștient ori înconștient, a urmat sfaturile englezești, dar, precum este știut, n'a reușit a scoate pe Rusia din răbdare. A căzut, a trebuit să cădă.

Diplomațiile tuturor statelor știu bine, că spriginitorul și protectorul cel mai zelos al tuturor rîscoalelor din imperiul turcesc este Englîtera, dar tot atît de bine își dau seamă de scopurile ascunse ce le urmărește prin această spriginire. Dacă despre aceste scopuri nu se vorbește poate mai mult decît ar accepta publicul cetitor, cauza este jocul diplomatic, intrigile care poate pretind această „nu știu, n'am văzut, nici pe-acolo n'am trecut”.

În modul acesta se și explică, că Rusia se arată aproape nepăsătoare față cu popoarele creștine din imperiul turcesc; din cauza Rusiei nu se interesează Franța, cel puțin, în aparență, de soarta acestor popoare; tot așa face de vre-o doi ani Germania, ear' de câteva luni și Austro-Ungaria și Italia merg mîna în mîna cu Rusia în chestiunea balcanică, ear' Englîtera procede izolată.

REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 195) discută sub titlul „Sfătuirea Sașilor” cele petrecute în comitetul central săsesc, arătînd nedumeririle „verzilor”, mai ales privitor la nemărturisitele schimbări la punctul 8 din programul săsesc și la enunțatiunea, că la „Sachsentag” poate participa ori-ce locuitor al fostului *fundus regius*, fără deosebire de confesiune și naționalitate, dacă e alegător dietal și stă pe baza programului săsesc.

— (nr. 196) tractează în prim-articolul: „Gladstone despre Sultanul și Europa” agitațiunea, pe care o face marele Gladstone contra Sultanului și a „concertului european”, condamnînd foarte aspru eveni-

mentele din Constantinopol și prezentînd pe Sultan ca pe adevăratul vinovat, ear' puterile mari ca pe complicii lui.

Dreptatea (nr. 195) tractează în prim-articolul intitulat: „Ne-săturați” nea-fiositatea govinștilor maghiari, cari pretind tot mai multă spriginire a elementului maghiar, deși guvernul se îngrîjește prea bine de aceasta, dovadă și subvenția extraordinară de 174.000 fl. pe seama operei și teatrului național din Budapesta, din bugetul pro 1896 și suma de 20.000 fl. din același buget, pentru societățile teatrale ambulante.

— (nr. 196) publică al doilea prim-articol intitulat: Situațiunea și sorțile. Tractează despre actuala situație europeană anormală, în care popoarele sînt atît de obidite, ear' pacea atît de problematică și termină îndemnînd pe Români să nu creadă coabelor, cari din incidentul vizitelor Țărului șoptesc, că: „Românii din Austro-Ungaria sînt sacrificați”. Și chiar de ar fi ceva adevăr în aceste vorbe, ei să nu se teamă.

Árpád la Brașov.

Ieri s'a ținut la Brașov o ședință a reprezentanței comunale în afacerea monumentului lui Árpád. Eată după „Gaz. Trans.” decursul acestei ședințe:

Raportorul primăriei, senatorul Hintz, comuniquează mai întâia, că dl șșpan a adresat o hîrtie magistratului (primăriei) cu data de 7 Septembrie, în care cere, ca să informeze reprezentanța comunală asupra monumentului și să se stăruie pentru-ca comuna împreună cu comitetul să suporte cheltuielile înăgurarii monumentului milenar de pe Tîmpa.

În urma aceasta magistratul propune următoarele:

Reprezentanța comunală să decidă, ca primarul să fie împuternicit de a lua în primire, în numele și în proprietatea orașului, monumentul lui Árpád de pe Tîmpa, oferit acestuia. Mai departe să se voteze suma de 2000 fl, precum și o sumă, ce nu se poate fixa încă azi și ce va avea să o fixeze un comitet de 25 membri: toate pentru primirea festivă și ospătarea festivă (dejun pe Tîmpa și banchet în oraș) a ministrului de interne.

La cererea președintelui camerei comerciale, Carl Fabritius, se hotărăște, ca punctele propunerii magistratului să fie desbătute deosebit.

În urma aceasta vine la desbatere mai întâia chestiunea luării în primire a monumentului din partea orașului.

Advocatul Iosif Pușcariu atrage atențiunea adunării asupra împrăgiurării, că luarea monumentului în proprietatea orașului va fi împreună cu sarcini și cu îndatoriri pentru oraș. Nu poate însă orașul să iee asupra-și nici o îndatorire, de aceea vorbitorul propune, ca comuna să nu primească îngrîjirea monumentului de pe Tîmpa.

Dr. Carol Lurtz spune, că comuna, după-ce a votat locul unde să se așeze monumentul, a cerut deslășiri asupra acestuia. Ministrul fusă a trimis o adevărată caricatură de desemn, din care nu puteai înțelege, dacă statua avea să reprezente un animal, sau om. Deodată ese din gaoace Árpád, care a adus pe Uguri în Panonia. Accentuează, că comisiunea pentru monument n'a voit să țină seamă de importanța Sașilor și de munea lor culturală, căreia trebuia să se deo expresiune pe monument. Propune a se lua decisiunea, ca orașul să nu primească în proprietatea sa monumentul.

Advocatul și deputatul Carl Schnell susține propunerea magistratului, observînd între altele, că monumentul nu s'a așezat în piață, unde zilnic ar fi expus vederii tuturor, ci în virful Tîmpei. Deci contra lui pot fi numai aceia, cari se bucură de scandale. De altmintearea așezarea monumentului s'a decis prin lege și legea trebuie executată.

Membrul Arsenie Vlaicu combate pe Schnell și susține propunerea lui Lurtz. Nici o lege, zice, nu poate sili orașul Brașov, ca să iee în primire monumentul și să sîrbeze și el milenul. Protestează în contra înșinării lui Schnell, că cei-ce nu pîrtinesc luarea în primire a monumentului, ar face-o numai pentru a provoca un scandal. Ei își exercită numai un drept și o datorie, ce o au față cu covîrșitoarea majoritate a acestui oraș.

Dr. Lurtz reflectează din parte-i avocatului Schnell privitor la expectațiunea „Landes-scandal”.

Dr. Ferd. Otrobán zice, că nu vede, de ce lucrarea culturală a Sașilor să fie tîlmăcită pe monumentul lui Árpád, căci pe timpul lui Árpád nu erau Sașii aici. El însuși a fost la început de părere, ca monumentul să nu se așeze aici, dar acum, după-ce s'a făcut, ar fi o micinimie a umbla să se refuze primirea sub pretexte. Monumentele milenare au fost primite pretutindeni fără pedecă. Pîrtinește propunerea magistratului.

Medicul Dr. Gusbeth sprigineste pe Schnell și primește propunerea magistratului.

Advocatul Adam cetește legea pentru milenul și zice, că dacă odată s'a dat locul pentru monument, trebuie să se poarte consecvențele. E lucru fără tace a ația poporațiunea în contra sîrbarii de înăgurare și a cere dela ministru, ca prin luarea în primire orașului să nu i-se nască nici o îndatorire. Cere închiderea discuțiunii, care se primește.

După o rectificarea a lui Schnell, mai vorbește pielarul Schlandt, care propune, ca un recurs eventual să fie admis numai extra-dominium.

Profesorul Vlaicu răspunde lui Otrobán și combate aserțiunile avocatului Adam, accentuînd din nou, că în legea milenară, ce a cetit-o, nu e niciări vorba despre o participare silită a Brașovului la tîmbălău. Crede, că nu este la loc aici de a se vorbi de vîlul uitării față cu cele-ce le-au întîmpinat popoarele nemaghiare din partea celor-ce au hotărît a îmbogăți acest oraș cu monumentul lui Árpád.

Dr. E. Lassel polemizează cu Dr. Otrobán zicînd, că țeara Bărci a fost cultivată mai întâia de Germanii și, deci, un monument istoric ar trebui să deo expresiune acestui fapt. Reaminteste apoi moartea de martir a lui Stefan K. Roth, pe care astăzi Sașii numai sub masca gimnastice îl mai pot sîrba. Arată, că ideea ce e întrupată în acest monument, este ideea lăririi violente a maghiarismului și aici. Se alătură la propunerea lui Lurtz însă cu adausul, ca guvernul să fie provocat de a delătura cît mai curînd monumentul din chestiune, a căruia existență înseamnă o continuă iritare a Sașilor și a Românilor.

Carl Fabritius arată, că luarea în primire va costa mulți bani și orașul suferă de lipsă mare de bani, așa că câte-odată nu poate plăti nici salariile funcționarilor. Propune, ca comitetul și nu comuna să iee în primire monumentul.

Raportorul Hintz pledează din nou pentru propunerea magistratului.

Urmează votarea. Pentru propunerea lui Lurtz votează 29, contra ei 53 de membri, prin urmare cade. Asemenea cade și propunerea lui Fabritius. Amendamentul lui Lassel nu s'admite la votare. În fine se primește propunerea magistratului, ca monumentul lui Árpád să fie luat în primire de orașul Brașov.

Urmează apoi discuțiunea earăși destul de înfocată privitoare la cheltuielile pentru primirea și ospătarea ministrului, care va asista la înăgurarea monumentului. Au vorbit d-nii Lurtz, Dr. Gusbeth, avocatul Schnell, directorul V. Bologa, Dr. Otrobán etc. Discușiunea s'a sfîrșit earăși cu primirea propunerii magistratului.

Lucruri triste în Sălagiu.

— Corespondență particulară a „Tribunei”. —

— Septembrie 1896.

III.

Încă ceva...

„Reuniunea învătătorilor români sălagieni” este una dintre cele mai vechi reuniuni învătătorești. De present are un capital frumugel și membrii ei arată un mare zel și se nisuesc a o aduce la un bun liman.

În considerare, că cântările bisericești, în cîte comune avem într-atîtea forme se cîntă, apoi coruri de școlari și adulți, excepțiune făcînd de comuna Băsești și pare-mi-se Hotoan, nu avem niciăreia, — reuniunea învătătorilor, a hotărît, încă în anul trecut, cu ocaziunea adunării generale ținută în Cătelul-român ca cerînd și spriginul bisericii mai bine dotate, să aranjeze pentru învătătorii mai tineri — de-ocamdată — și din comunele mai bine situate un curs pentru învătarea cântărilor și respective formarea și conducerea corurilor.

O idee mai bună decît aceasta, nici că să putea suleva din partea reuniunii; căci zău, este foarte trist a vedea, că dacă nu în toate, dar' barem în comunele cele mai mari și bine situate, nu avem un cor, barem cît de primitiv arangiat, care în zilele de sîrboroare sau chiar cînd se arangiază festivități mai de importanță, să-l poată asculta și străinii.

Sau doară este lucru bun, că în Șimleu, unde stă la studiu aproape 100 de școlari, nu s'au putut încheia un cor barem cît de cît? Să mergem numai în biserica jidovească și ne va fi rușine, că acolo, deși ei nu dispun de atîtea puteri abile pentru cor — cît de frumos cîntă în zilele de sîrboroare un cor alcătuit abia din 15—20 prunci școlari; ear' noi Români, cari dispunem de un număr cu mult mai considerabil de studenți, nu ne putem mîndri cu așa ceva.

Să mergem apoi comuna de comună și să vedem, că unde vom afla un cor și res-

pective un senat școlar-bisericesc, care ar arăta un interes mai mare într'u spriginirea acestei idei?.. Aproape niciăreia...

Sanarea acestui rău l-au avut înaintea ochilor aceia dintre membrii reuniunii învătătorești, cari la adunarea din anul trecut au plelat pe lângă arangierea unui curs de cîntări pentru învătătorii sălagieni. Atunci s'au fost ales chiar și o comisiune constătătoare din mireni și preoți, care să îngrîiească despre pregătirea și arangierea acelu curs fusă presidiul a hotărît abstarea dela arangierea cursului de cînt. Așa aud — căci, deși și scriitorul acestor orduri a fost ales în comisiune, totuși la ședința comitetului care a adus hotărîrea n'a fost chemat.

Acestea sînt relele dela noi de-ocamdată.

Ca Români, la inima cărora mai pe sus de toate ne zac sfințele noastre cauze, ne-am ținut de datorință a le arăta, ca astfel cei competenți vîzîndu-le să le știe vindeca.

Reuniunile învătătorilor bănățeni.

Raport despre adunările generale din estan.

Corespondență particulară a „Tribunei”.

Lupta grea și resoluță la care ne am angajat pentru existența națională, ne-a fîpîns într'o extremitate nefericită... uităm cu atîta ușurință, că există o luptă nobilă, care conduce popoarele la nemurire; lupta culturii în contra întunecurului.

Pe cînd noi ne-am istovit toate forțele pe arena luptelor politice, fără să fim totdeauna conștii despre modul și scopul jertfirii atător mijloace, pe atunci inimicul prudent și-a întors atacul și atacul în contra existenței noastre, atacînd mereu și sistematic existența școalelor și a culturii noastre.

Să descindem cu toții între cei patru muri modesti ai școalelor noastre, și vom vedea în ele tot atîtea fortărețe menite a apăra limba și religiunea părinților noștri.

Inițial li-a cunoscut valoarea, el și tînde a ni-le răpi zi de zi...; și cînd odată li va succeda a stînge caracterul confesional al școalelor noastre, soarele nostru va apune în curînd.

Să ne îndreptăm deci activitatea noastră și în direcția conservării caracterului confesional al școalelor, și pentru acele să sacrificăm totul.

Autoritățile noastre școlare bisericești sînt în prima linie chemate a face acesta; ele însă vor realiza acea difilă lucrare, numai prin puternicul sprigin al înșii învătătorilor. Aceeși lucrare comună este pendată însă dela legătura intimă, armonică și solidă care există între autorități și subalterni.

Un ziar scria la 28 Iunie anul trecut: „Numai atunci există armonie între subalterni și superior, cînd raportul dintre datorință este același. Acesta e un principiu elementar de echitate, și cine nu l'a urmat totdeauna, s'a căit în urmă”.

Știm, cunoaștem cu toții persecuțiunile și ispitele cari le îndreaptă contrarii — față de învătătorii noștri, jertfele aduse de ei sînt mari, plîngerile și lacrimile familiilor învătătorilor destituiți de către organele statului sînt sfîșietoare de inimi, ele storc drept echo lacrimi din inimile nobile.

Și în cîte cazuri, acești nefericiți pioneri au fost dați jertfă cu o ușurătate condamnaibilă.

Durerile învătătorilor sînt multe, ele nu vin numai dela străini, ele sînt cauzate și de aceia cari chemați sînt a-i spriginii și ocroti.

Reuniunea învătătorilor gr.-or din die-casa Caransebeș, vine în adunarea sa generală iubilară, și decide exmiterea unei comisiuni, care să adune gravamine, plîngerii și dureri de ale sîrmanilor învătători.

Mari trebuie să fie durerile, insuportabil acel amar, care n'a putut să fie suprimat nici în momente atît de festive și mărețe, ca sîr-barea iubileului reuniunii.

Dureri am văzut și în sinul reuniunii învătătorilor bănățeni, cari aparțin diecsei Aradane; de aceea este de datoria sfîntă a celor chemați, că cunoscînd rana să o vindece, să deo ascultare justelor și legitimeor dureri și plîngerii; căci eată ce scria „Dreptatea” nr. 143 din a. tr.

„Autoritățile noastre școlare-bisericești au nemănumerate cuvinte de a îmbrățișa cu dragoste și a purta de grije de învătătorii noștri, ca nu cumva dinșii desgustați și șicanati de oamenii lor proprii, să înceapă a co-cheta pe sub mîna sau la lumina zilei cu inimici noștri, — în casul acesta noi am per-de totu!”.

După cele premise, în interesul bine-priceput al culturii noastre naționale, să revenim la adunările învătătorilor.

(Va urma)

Sensational! Fără concurență!

NICI UN GUMMI PARISIAN

sau altfel de specialități

nu mai sînt de lipsă!

În toate statele civilisate e protegiat prin lege, recomandat de medici, perfect sigur și nestrucăcios [1967] 6-10

numai procurare simplă.

Agentura generală dela

Ursprung & Comp.,

Viena, IX., Müllnergasse nr. 8.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

în

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult

Dare de seamă și mulțumită.

Cu ocazia concertului și a balului aranjat din incidentul iubirii de 80 de ani al distinsului botanic și membru al Academiei Române Florian Porcius, în 6 August a. c., a înscris suma de 130 fl. 55 cr. Din aceasta subtrăgându-se spesele cu 69 fl. 09 cr., rezultă un venit curat de 61 fl. 46 cr., care s'a distribuit în părți egale între fondul despărțământului XXI. (Năseud) al „Astrei” și fondul reuniunii române de cântări din Bistrița.

Soprasolvi și contribuiri marinoase s'au primit dela: Dr. Larionessi și soția 2 fl., Al Pop 1 fl., Ilar, Filipoi 1 fl., S. Bota 60 cruceri, R. Ionașcu 60 cr., St. Buzilă 40 cr., Ier. Slavoacă 40 cr., Dan. Malaiu 60 cr., S. Sohorca 60 cr., Ioan Marcu 40 cr., C. Daraban 40 cr., S. Stoica 40 cr., S. Murășan 20 cr., S. Născuț 40 cr., I. Marte 40 cr., L. Avram 60 cr., doamna Pop, (Năseud) 40 cr., doamna Gyenge (Viseu) 40 cr., I. Karácsonyi 20 cr., O. Daichendt 40 cr., Dr. Rus 40 cr., doamna Gal (Secuieu) 5 fl. 50 cr., doamna Filipan (Năseud) 5 fl. 50 cr., Dr. Ileni 1 fl. 20 cr., I. Mendel 2 fl., I. Partene 40 cr., Egri M. 3 fl., Dr. C. Moisil 1 fl., Ales. Pop (Morunglav România) 4 fl. 75 cr. Suma 35 fl. 15 cr.

Pentru aceste contribuții ne luăm voia a le aduce pe această cale cea mai căldunoasă mulțumită.

Totodată ne simțim plăcut îndatorați a da expresiune sincerei noastre recunoștințe și grațitudinii față de reuniunea română de cântări din Bistrița, care prin aranjarea concertului, n-a dat valorosul și prețiosul său concurs la ridicarea splendorii și la reușita deplină a sărbătorilor, dorindu-i din inimă prosperare și înflorire.

Rodna-veche, la 15 Septembrie 1896.

Presedintul: Secretarul:
Gerasim Domide m. p., Nicolau Murășan m. p.,

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare:

TABLOUL

DOMNULUI

Dr. IOAN RAȚIU

compus din 2 fotografii: una în costum național la 1859 și a doua după ultima fotografie.

Mărimea întregului tablou este de 30 cm. lung. și 24 cm. lăț.

Prețul numai 25 cr. plus 2 cr. porto.

La „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE

EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE

IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de către Exc. Sa Metropolitul Victor Mihály de Apșa printr'un circular special.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu:

CESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

și

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

în

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA”

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[803] 68

asigurăză prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în cont a pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobili etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termene fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătită:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1,095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la 960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslășiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Căminului Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda” de Bodok

care după experiențele făcute s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficientă și plăcută mai ales: la conturbări de mistuire, maldie stomacului, a rinichilor, a beștii udului și ale organelor respiratoare etc.

[1789] 42—100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Segesváry és társai, Déva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Caldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de-a dreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA”:

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Biblioteca lui George Barițiu.

Cele mai ieftine cărți românești!

Librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni din Sibiu ajunse în posesiunea unei mari părți din biblioteca lăsată de neuitatul

GEORGE BARÎȚIU

se află în plăcuta poziție de a oferi publicului românesc cărți prețioase cu cel mai redus preț.

„Istoria Transilvaniei”.

Marele op al regretatului nostru istoric:

„PĂRȚI ALESE DIN ISTORIA TRANSILVANIEI”,

pe 200 de ani din urmă (3 volume). Se poate procura cu preț redus. Anume:

Vol. I. broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30. Vol. II. broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Vol. III. broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Opu întreg broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șese fl. și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

„Dicționarul unguresc-românesc”.

Broșurat în loc de fl. 2.50 costă acum numai fl. 1.50. Legat costă numai fl. 2.50.

Alte cărți rari și prețioase.

Prețuri reduse:

Dicționarul limbii române, după însărcinarea dată de societatea academică română, elaborat ca proiect de A. T. Laurian și I. C. Massimu. Colaboratori Iosif Hodoș și George Barițiu. — București 1876, opul complet numai 4 fl.

Glossariu, care cuprinde vorbele din limba română străine prin originea sau forma lor, precum și cele de origine înduioasă. Elaborat de A. T. Laurian și I. C. Massimu. București 1871, 584 pagini numai 50 cr.

Othello, novelă de Wilh. Hauf, traducere. 81 pagini numai 10 cr.

Responsabilitatea ministerială. Discursul de reîntrire al procurorului general și răspunsul prim-președintelui înaltei curți de cassatiune și de justiție la 16 August 1866 cu un apendice. București 1866, 57 pagini numai 10 cr.

Criticele „istorice” ale lui Iosif Sterca de Kerpenyes scărmanate — informațiune tipărită ca manuscris de George Barițiu. Sibiu 1892. 22 pagini 5 cr.

Două drame familiare, lectură pentru tinerimea de sexul femeiesc. Sibiu 1891. 44 pag. numai 20 cr.

Aotele conferenței electorale a reprezentanților alegătorilor români din Ungaria și Transilvania, ținută în Sibiu la 1, 2 și 3 Iunie 1884. — Sibiu, 1884 84 pag. numai 20 cr.

Tesaur de Monumente istorice, atât din vechiu tipărite cât și manuscrise, cea mai mare parte străine, adunate, publicate cu prefațe și note ilustrate de A. Popu Ilarianu. (Tomul II. și III.) București 1864 à 1 fl. 50 cr.

Două raporturi de ale acelor prefecți de legiuni românești, cari în anul 1848/9 au susținut luptele cu insurgenții unguri până la reîntrirea trupelor imperiale în Transilvania. — Sibiu 1884. 80 pagini numai 15 cr.

Opurile lui Gaiu Corneliu Tacit, traduse de Gavril I. Munteanu, director și profesor, date în tipar sub auspiciile societății academice după încetarea din viață a traducătorului (Biografia traducătorului anexată). Sibiu 1871 1 fl.

Darea de seamă asupra procesului politic de presă al dlui George Barițiu, redact. „Observatorul”, în cestiunea colectelor pentru soldații români răniți. (Pertractarea finală din 30 Aprilie n. 1879). În loc de 25 cr. acum numai 10 cr.